

'Giftig' stuk van Tom Lanoye met lef gespeeld

Recensie

 Froukje Tuinstra-Reitsema

Na vele avonden van kou en regen was het op de premièreavond van *Blankenberge* in Ryptsjerk eindelijk droog en aangenaam warm. Een fijne meevaller voor de spelers van WIG Producties. WIG staat voor 'Waanzin is gewoon' en daar past het stuk van de Vlaamse schrijver Tom Lanoye uitstekend bij.

Blankenberge gaat over gewone mensen, maar laat haat en liefde tussen die mensen in uitvergrote vorm zien. Confronterend? Ja en nee. Door de gekozen vorm blijf je op een afstand naar het gebeuren kijken. Je bent als toeschouwer niet deelgenoot en wordt hierdoor behoed voor schuld en schaamte; de gevoelens blijven bij de spelers die alles doormaken.

Tryater speelde ruim vijf jaar geleden ook een stuk van Lanoye: *Diplodocus Deks*. Maar daarna heb ik toneelspelend Fryslân niet kunnen betrappen op nog een uitvoering van enig werk van deze schrijver. Jammer, want Lanoye heeft wel wat te vertellen. Hij licht ons eigen menselijke gedrag door en ontmaskert dat met lef, passie, humor, grofheid en gif.

Het verhaal van *Blankenberge* speelt zich af in een strandtent. Het seizoen loopt ten einde en de zaken gaan slecht. Eigenaresse Madame Verplancke wil verkopen, maar de zoon maakt er liever een dancing van. We zien als publiek de laatste momenten

van dat seizoen met als hoogtepunt het afscheid van het tijdelijke personeel, compleet met optreden van Brigitte (soort bonte avond). Door rancune, jaloezie, racisme, onverschilligheid en niet te vergeten drank loopt de avond vreselijk uit de hand.

WIG Producties heeft een mooie locatie gekozen voor *Blankenberge*. Grote bergen zand liggen naast het decor. Als duinen werken ze goed en ze worden ook heel mooi gebruikt. Het publiek - zittend op echte stoelen - zit als het ware op het strand met zicht op de brasserie en kan alles goed in de gaten houden. Er gebeurt veel, heel veel, en alles wordt met veel heftigheid gespeeld. Soms is dat wat tè. Het is net of de spelers de opdracht kregen: het moet sterker en groter. De verveling die ze met zijn allen uitstralen daarentegen, is - mede door het vele drinken en roken - heel goed vormgegeven.

Hebben we als publiek een spiegel voorgehouden gekregen? Ik denk het niet. Het is meer dat je denkt: 'ja, zo kan het gaan. Stom dat mensen zo doen, vreselijk eigenlijk. Ja, vreselijk.' Maar dan ga je over tot de orde van de dag. Omdat de ruwe omgangsvormen, de onverschilligheid, de grove beschuldigingen ons niet hebben geraakt. We zijn als publiek niet mede verantwoordelijk gemaakt voor wat zich op het podium afspeelt. Misschien is dat wel een gelukje.

 Blankenberge van WIG Producties, De Vertakking in Ryptsjerk, 65 bezoekers (volle tribune). Nog te zien op 27 juni, 2, 3 en 4 juli